Lieta Nr.A420463811
A42-04638-11/36

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā
Liepājā, 2011.gada 12.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Kudrēviča,

piedaloties pieteicēja *V.U.* pārstāvei *G.G.* un pieteicējai *O.U.*,
atbildētājas – Liepājas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas pilnvarotajai pārstāvei *I.Š.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *V.U.* un *O.U.* pieteikuma par Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas 2010.gada 23.novembra atzinuma lietā Nr.3.4./3 atzīšanu par prettiesisku un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] *V.U.* un *O.U.* (turpmāk – pieteicēji) 2010.gada 8.novembrī vērsās Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļā ar iesniegumu, lūdzot mainīt viņu meitai *J.U.* vārdu no *J.* uz *E.*

Ar Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas 2010.gada 23.novembra atzinumu lietā Nr.3.4./3 (turpmāk – Atzinums) pieteicēju iesniegums atzīts par nepamatotu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēju pieteikums, kurā lūgts atzīt Atzinumu par prettiesisku un uzlikt par pienākumu izdot pieteicējiem labvēlīgu atzinumu.

Pieteicēji norāda, ka Dzimtsarakstu nodaļa nav ņēmusi vērā Civilstāvokļa aktu likuma 29.pantā noteikto, ka dzimšanas reģistrā bērna vārdu ieraksta saskaņā ar vecāku norādījumu. Pirms Atzinuma sastādīšanas Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja pieteicēju viedokli nav uzklausījusi, tādējādi neievērojot Ministru kabineta noteikumu Nr.904 24.punktā noteikto. Pieteicēji bija vienojušies par bērna vārdu, ko apliecina arī kopīgi iestādei iesniegtais 2010.gada 8.novembra iesniegums.

[3] Dzimtsarakstu nodaļa paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst, paskaidrojot, ka saskaņā ar Civilstāvokļa aktu likuma 41.panta pirmo daļu dzimtsarakstu nodaļa var labot kļūdas reģistra ierakstos, bet konkrētajā gadījumā konstatēta neizpratne par vārda atveidošanu latviešu valodā, ko apstiprina arī Latviešu valodas aģentūras 2010.gada 13.novembra izziņa Nr.4.4-1440 „Par personvārdiem". Iesniegumā pieteicēji norādīja, ka ģimenē meitu sauc par *E.*, savukārt, pieņemot iesniegumu, tika konstatēts, ka faktiski bērna vārds tiek izrunāts kā *J.*, kā arī ir ierakstīts bērna dzimšanas reģistrā. Turklāt Ministru kabineta noteikumu Nr.904 120.2.6.punktā noteikts, ka bērnam līdz 15 gadu vecuma sasniegšanai maina dzimšanas reģistrā ierakstīto vārdu uz vārdu, kurā bērnu sauc, ja šis vārds (izņemot reģistru un dzimšanas apliecību) ir ierakstīts citos bērna dokumentos.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja *O.U.* un pieteicēja *V.U.* pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apsvērumiem.

Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Atzinumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem, uzsverot to, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu tādēļ, ka iestādes kļūda šajā gadījumā nav konstatējama, tādējādi nav pamata arī tās labošanai.

Motīvu daļa

[5] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai pastāv priekšnosacījumi pieteicējiem labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļai tiktu uzlikts par pienākumu *J.U.* civilstāvokļa aktu reģistrā mainīt vārdu no *J.* uz *E.*

[6] Tiesa lietā konstatē šādus lietas izskatīšanai būtiskus faktiskos apstākļus.

[6.1] 2010.gada 4.novembrī Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļā reģistrēta *J.U.*, izsniegta dzimšanas apliecība */apliecības numurs/ (lietas 10.lapa).*

[6.2] 2010.gada 8.novembrī pieteicēji vērsās Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļā ar iesniegumu, lūdzot mainīt viņu meitai *J.U.* vārdu no *J.* uz *E. (lietas 7.lapa).*

[6.3] 2010.gada 13.novembra vēstulē Nr.4.4.-1440 „Par personvārdiem" Latviešu valodas aģentūra, sniedzot atbildi uz Dzimtsarakstu nodaļas 2010.gada 10.novembra vēstuli Nr.4.8/566 „Par personvārda pareizrakstību" *(lietas 15.lapa),* norādījusi, ka, ja vecāki bērna vārdu izrunā „*J.*", tas personvārds šādi rakstāms arī personas dokumentos *(lietas 16.lapa).*

[6.4] 2010.gada 23.novembrī Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja sastādīja atzinumu lietā Nr.3.4./3, ar kuru, pamatojoties uz likuma „Par civilstāvokļa aktiem" 41.1.pantu un Ministru kabineta noteikumu Nr.904 120.2.punktu, pieteicēju 2010.gada 8.novembra iesniegumu atzina par nepamatotu *(lietas 9.lapa).*

[6.5] 2011.gada 7.februārī pieteicēji ar iesniegumu vērsās Dzimtsarakstu departamentā, norādot iebildumus pret Atzinumu un lūdzot palīdzību, lai dzimtsarakstu reģistrā tiktu labots kļūdaini ierakstītais meitas vārds *(lietas 11.lapa).*

[6.6] 2011.gada 3.marta vēstulē Nr.10.1-7/0-14 Dzimtsarakstu departaments norādījis, ka Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja departamentam sniegtajā paskaidrojumā par bērna vārda labošanu paskaidrojusi, ka bērna mātei skaidrotas bērna vārda rakstības atšķirības gan latviešu, gan krievu valodā, un pirms dzimšanas reģistra parakstīšanas mātei ticis vaicāts par iebildumiem, bet pretenzijas nav izteiktas. Pretenzijas izteicis tēvs, 2010.gada 8.novemrī iesniedzot iesniegumu ar lūgumu mainīt meitai vārdu. Pārrunu gaitā ar vecākiem vadītāja konstatējusi bērna vecāku neizpratni par to, kā viņi vārdu izrunā un kā lūdz to rakstīt. Līdz ar to atteikts bērna vārdu mainīt. Tādējādi departaments norādījis, ka vadīja atteikusies labot bērna vārdu, jo nav guvusi pietiekamu pārliecību, ka vecāki par bērna vārdu savstarpēji ir vienojušies *(lietas 12.lapa).*

[7] Atteikums *J.U.* civilstāvokļa aktu reģistrā mainīt vārdu no *J.* uz *E.* pamatots ar Civilstāvokļa aktu likuma 41.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2005.gada 29.novembra noteikumu Nr.904 „Noteikumi par civilstāvokļa aktu reģistrācijas kārtību, civilstāvokļa aktu reģistru paraugiem, reģistru glabāšanas kārtību un termiņiem, kā arī to dokumentu paraugiem, kurus izsniedz, pamatojoties uz reģistru ierakstiem" (turpmāk – Noteikumi Nr.904) 120.2.punktu.

[8] Civilstāvokļa aktu likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka dzimtsarakstu nodaļa, kurā atrodas civilstāvokļa aktu reģistri, var ierakstos izlabot kļūdas un ierakstīt trūkstošās ziņas pēc ieinteresēto personu iesnieguma, ja tam ir pietiekams pamats un ja nav strīda starp minētajām personām. Labojumus izdara un trūkstošās ziņas ieraksta, pamatojoties uz dzimtsarakstu nodaļas vadītāja rakstveida atzinumu, un apstiprina ar dzimtsarakstu nodaļas vadītāja parakstu un valsts ģerboņzīmogu.

Tādējādi tiesa konstatē, ka iestādei ir pienākums veikt labojumus ierakstos, ja:

1) ierakstos ieviesusies kļūda vai tajos konstatētas nepilnības;
2) no ieinteresētajām personām saņemts iesniegums par labojumu veikšanu;
3) tiek konstatēts pietiekams pamats labojumu veikšanai;
4) par to nav strīda starp ieinteresētajām personām.

[8.1] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēji vērsušies Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļā ar kopīgu iesniegumu, lūdzot mainīt vārdu viņu meitai no *J.* uz vārdu *E.,* norādot, ka parakstot dzimšanas reģistru, nepamanīja, vai vārds ir uzrakstīts pareizi.

[8.2] Lai atzītu, ka iestādei bija pienākums veikt labojumus ierakstos, nepieciešams konstatēt, ka dzimtsarakstu nodaļas ierakstos ir izdarīti kļūdaini ieraksti.

Saskaņā ar Civilstāvokļa aktu likuma 24.panta pirmo daļu dzimšanas reģistrā, citstarp, ieraksta bērna vārdu. Saskaņā ar šā panta otro daļu dzimšanas reģistru paraksta persona, kura paziņojusi par bērna piedzimšanu.

Kā redzams no Dzimšanas reģistra Nr.*/reģistra numurs/*, bērnam vārds ierakstīts *J.* Dzimšanas reģistru parakstījis paziņotājs – *O.U. (lietas 23.lapa).*

Ievērojot to, ka pieteicēja pašrocīgi parakstījusies Dzimšanas reģistrā, tiesa secina, ka pieteicējai bija zināms reģistrā ierakstītais bērna vārds – *J.* Pieteicēja tiesas sēdē paskaidroja, ka ir izlasījusi Dzimšanas reģistrā iekļautās ziņas, bet ne pilnīgi, jo viņas ieskatā, svarīgākais bija pārliecināties par to, ka datumi tajā ir norādīti pareizi.

Tiesa atzīst šādu pieteicējas rīcību par bezatbildīgu. Ikvienai rīcībspējīgai personai ir pienākums pārliecināties par viņas sniegto ziņu patiesumu, pirms tā paraksta jebkāda veida dokumentu. Tieši pati persona ir atbildīga par to, vai tās paustā griba ir atspoguļota pareizi. Tiesību sistēmai neatbilstoša būtu situācija, ja privātpersona nebūtu atbildīga par tās sniegto ziņu patiesumu. Tiesas sēdē pieteicēja izteica pieļāvumu, ka divas dienas pēc dzemdībām viņa varbūt nepamanīja šo kļūdaino ierakstu. Tiesas rīcībā nav informācijas par to, ka pieteicēja pati nebūtu bijusi spējīga sniegt atbilstošu informāciju. Tāpat tiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka saskaņā ar Civilstāvokļa

aktu likuma 23.panta pirmo daļu pieteicējai bija tiesības pilnvarot citu personu paziņot par bērna piedzimšanu.

Tiesas sēdē pieteicēja, atbildot uz tiesas jautājumu, spēja sniegt atbildi gramatiski un stilistiski pareizā latviešu valodā, kas liecina par to, ka pieteicēja pietiekami labi saprot valsts valodu, tādējādi tiesai nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja, reģistrējot bērnu, nebūtu sapratusi Dzimtsarakstu nodaļas pārstāves teikto un jautāto. Pieteicēja tiesas sēdē arī izrunāja vārdu *E.* skaidri un saprotami, tādējādi tiesai nerodas šaubas par to, ka Dzimtsarakstu nodaļas darbiniece spētu uztvert atšķirību starp vārdiem *J.* un *E.*

[8.3] Ievērojot to, ka tiesa konstatē, ka Dzimtsarakstu nodaļa nebija pieļāvusi kļūdainu ierakstu dzimšanas reģistrā, tiesa atzīst, ka Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas 2010.gada 23.novembra atzinums lietā Nr.3.4./3 ir tiesisks un pamatots.

[8.4] Noteikumu Nr.904 120.2.6.punkts noteic, ka papildinājumus dzimšanas ierakstā izdara, pamatojoties uz dzimtsarakstu nodaļas atzinumu, ja bērnam līdz 15 gadu vecuma sasniegšanai maina dzimšanas reģistrā ierakstīto vārdu uz vārdu, kurā bērnu sauc (ja šis vārds (izņemot reģistru un dzimšanas apliecību) ir ierakstīts citos bērna dokumentos).

Ievērojot to, ka bērns uz lūguma iesniegšanas brīdi bija tikai sešas dienas vecs, maz pieļaujams ir fakts, ka bērnam šajā laika posmā tika izdoti vēl kādi citi dokumenti, tādējādi tiesa atzīst, ka šī tiesību norma Atzinumā iekļauta lieki, bet vienlaikus tiesa atzīst, ka tas nekādā veidā nevarēja ietekmēt Atzinumu pēc būtības.

[8.5] Vienlaikus tiesa vērš pieteicēju uzmanību, ka saskaņā ar Civilstāvokļa aktu likuma 32.pantu viņiem ir tiesības vērsties dzimtsarakstu nodaļā ar lūgumu *mainīt* bērna vārdu. Konkrētajā gadījumā pieteicēji vērsušies ar iesniegumu, pamatojumā norādot to, ka vārds *kļūdaini ierakstīts* dzimšanas reģistros, ko bērna vecāki nebija pamanījuši.

[9] Attiecībā uz faktu, ka netika ievērots privātpersonas uzklausīšanas princips, tiesa atzīst sekojošo.

Administratīvā procesa dalībnieku uzklausīšana ir viens no svarīgākajiem procesuālā taisnīguma nodrošināšanas līdzekļiem. Loģiskais pamatojums prasībai pēc uzklausīšanas ir apstāklī, ka uzklausīšanas stadijā jau pirms lēmuma pieņemšanas ir iespējams noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu *(sk. Senāta 2004.gada 7.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-110/2004 8.punktu; 2005.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-171/2005 19.punktu)*. Minētais princips ir ietverts

Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajā daļā, kas noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta viedokli un argumentus šajā lietā.

Taču, kā atzīts Senāta praksē, procesuālo tiesību normu pārkāpums ir jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu – konkrēto administratīvo aktu. Vērtējot procesuālo tiesību normu pārkāpumus un to ietekmi uz procesa rezultātu, ir jānoskaidro, vai šis pārkāpums varēja ietekmēt administratīvā akta saturu. Ja varēja, tas uzskatāms par būtisku *(sk., piemēram, Senāta 2006.gada 17.augusta sprieduma lietā Nr.SKA-386/2006 7.punktu).*

Tātad tiesai, pārbaudot iestādes pieļautu procesuālo tiesību normu pārkāpumu, ir jānoskaidro konkrētās lietas apstākļi un jāvērtē, vai konkrētais pārkāpums ietekmēja vai varēja ietekmēt galīgo lēmumu.

Tiesas ieskatā nav pārkāptas pieteicēju tiesības tikt uzklausītiem, kaut arī viņi netika uzaicināti mutiski izteikt savu viedokli. Tiesa atzīst, ka pieteicējiem bija iespēja izteikt savu viedokli iesniegumā Dzimtsarakstu nodaļai.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā pieteicēju viedoklis, kas būtu sniegts arī vēl pēc iesnieguma iesniegšanas iestādē, nekādā veidā nespētu ietekmēt Atzinumu. Pirmkārt, pieteicēji nepārprotami ir norādījuši uz to, ka Dzimtsarakstu nodaļa ir veikusi kļūdainu ierakstu reģistrā. Otrkārt, kā konstatēja tiesa, nedz pieteikumā, nedz paskaidrojumā tiesas sēdē pieteicēji neizvirzīja nevienu jaunu būtisku argumentu, kas iestādei nebija zināmi, tādējādi eventuāli pieļaujot, ka Atzinums varētu būt savādāka satura.

[10] Vienlaikus tiesa vērš atbildētāja uzmanību uz to, ka administratīvam aktam ir jāsatur visas Administratīvā procesa likuma 56.pantā norādītās administratīvā akta sastāvdaļas. Tikai gadījumos, kad ir iespējams atzīt iestādes procesuālu pārkāpumu par nebūtisku, ir pieļaujama šāda administratīvā akta tiesiskuma atzīšana. Pretējā gadījumā tas ir iemesls administratīvā akta atcelšanai vai atzīšanai par prettiesisku.

[11] Ievērojot šajā spriedumā konstatēto, tiesa atzīst, ka Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas 2010.gada 23.novembra atzinums lietā Nr.3.4./3 ir tiesisks, bet pieteicēju pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 254.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā V.U. un *O.U.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Atzīt par tiesisku Liepājas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas vadītājas 2010.gada 23.novembra atzinums lietā Nr.3.4./3.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese A.Kudrēviča